

Διδασκαλία της Καθολικής Εκκλησίας

Γιατί πηγαίνω κάθε Κυριακή στη Λειτουργία;

Τι είναι η Λειτουργία:

Η θεία Λειτουργία είναι:

- Η τέλεση του Πασχαλινού μυστηρίου-θυσίας (πάθος, θάνατος, ανάσταση) του Ιησού Χριστού, το οποίο καθίσταται παρόν και αποτελεσματικό μέσα στη χριστιανική κοινότητα: «Αναγγέλλομε το θάνατό σου, Κύριε, και δοξάζομε την ανάστασή σου, έως ότου έλθεις».

- Η αληθινή, πραγματική, ουσιαστική παρουσία του Χριστού, με το Σώμα, το Αίμα, την Ψυχή και τη Θεότητα του: αληθινός Θεός και αληθινός Άνθρωπος.

- Το συμπόσιο-κοινωνία με το Χριστό και, χάρη σ' Αυτόν, με τους αδελφούς: μέσω της θυσίας του ο Χριστός μας ενώνει αξιοθαύμαστα μαζί του και μεταξύ μας, έτσι ώστε να αποτελούμε «ένα και μόνο πράγμα».

Ο Χριστός κατά τη θεία Λειτουργία:

- εξυμνεί και ευχαριστεί το Θεό Πατέρα (ευχαριστία),
- καθιστά παρούσα σήμερα την πασχαλινή του θυσία (ανάμνηση),

- γίνεται ο ίδιος αληθινά παρών με το Σώμα του και το Αίμα του, υπό τα στοιχεία του άρτου και του οίνου που καθαγιάζονται με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος (μετουσίωση),

- γίνεται τροφή και ποτό μας για την αιώνια σωτηρία μας (συμπόσιο).

Ποιος ίδρυσε τη θ. Λειτουργία:

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός ίδρυσε τη θεία Λειτουργία, κατά την Μεγάλη Πέμπτη, τη νύχτα κατά την οποία προδόθηκε.

Τι σημαίνει ότι η θ. Λειτουργία είναι η «Ανάμνηση» της Θυσίας του Χριστού;

Η θ. Λειτουργία είναι ανάμνηση, με την έννοια ότι καθιστά παρούσα και αποτελεσματική επάνω στην αγία Τράπεζα, με τρόπο αναίμακτο, τη θυσία την οποία ο Χριστός, με τρόπο αιματηρό, πρόσφερε στον Πατέρα επάνω στο Γολγοθά για τη σωτηρία όλων των ανθρώπων.

Η θ. Λειτουργία επομένως δεν είναι μόνο η ενθύμηση περασμένων γεγονότων, αλλά καθιστά παρούσα και επίκαιρη εκείνη τη μοναδική και τέλεια θυσία του Χριστού επάνω στο σταυρό.

Ο ίδιος ο Χριστός είναι: και θύμα και αυτός που προσφέρει το θύμα. Ένας και μόνο ο σκοπός: η σωτηρία όλων. Διαφορετικός όμως είναι ο τρόπος της προσφοράς του: επάνω στο Γολγοθά ήταν αιματηρή προσφορά, κατά τη θεία Λειτουργία είναι αναίμακτη.

Τι σημαίνει Μετουσίωση:

Σημαίνει ότι κατά τη θεία Λειτουργία, με την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, ο άρτος από σιτάρι και ο οίνος από σταφύλι γίνονται, στην ουσία τους, το Σώμα και το Αίμα του Χριστού.

Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στη θ. Λειτουργία και την Εκκλησία:

Η Ευχαριστία (θεία Λειτουργία) εκφράζει και οικοδομεί την Εκκλησία, ως αυθεντική κοινωνία του λαού του Θεού, με την πλούσια πολλαπλότητά της και την ενδόμυχη ενότητά της. Ο ίδιος ο ευχαριστιακός άρτος που αποτελείται από πολλούς σπόρους, και ο οίνος φτιαγμένος από πολλές σταφυλόρωγες, σημαίνουν την ενότητα και την πολλαπλότητα του χριστιανικού λαού που τελεί την Ευχαριστία.

Η Ευχαριστία κάνει την Εκκλησία, με την έννοια ότι η Ευχαριστία συγκεντρώνει την Εκκλησία, τη φανερώνει, την τρέφει, την ενισχύει, την αναπτύσσει ποιοτικά και την αποστέλλει σε όλη την ανθρωπότητα.

Ταυτόχρονα **η Εκκλησία κάνει την Ευχαριστία**, την τελεί, την προσφέρει στον Πατέρα ενωμένη με το Χριστό εν Αγίω Πνεύματι (=με την ενότητα που δημιουργεί το Άγ. Πνεύμα).

Η Ευχαριστία είναι το αποκορύφωμα της θείας λατρείας. Είναι η σύνοψη και η ανώτερη έκφραση της

Πιστεώς μας. Περιέχει όλο τον πνευματικό θησαυρό της Εκκλησίας, δηλαδή τον ίδιο το Χριστό: Πάσχα μας και ζωντανό άρτο μας. Είναι ο προνομιούχος τόπος όπου η Εκκλησία ομολογεί την πίστη της και την ομολογεί με τον ανώτερο και πληρέστερο τρόπο.

Με τι τρόπο η καθημερινή ζωή εντάσσεται στη θ. Λειτουργία;

- Η θεία Λειτουργία αποτελεί το κέντρο, την καρδιά όλης της χριστιανικής ζωής, τόσο για την εκκλησιαστική κοινότητα, την παγκόσμια και την τοπική, όσο και για τον κάθε χριστιανό. Πράγματι, η θεία Λειτουργία:

- Είναι το αποκορύφωμα της ενέργειας με την οποία ο Θεός εξαγιάζει τον κόσμο εν Χριστώ, και της λατρείας που αποδίδουν οι άνθρωποι στον Πατέρα.

- Είναι πηγή και κορυφή όλης της χριστιανικής ζωής. Βρίσκεται στο κέντρο της εκκλησιαστικής ζωής. Ενώνει τον ουρανό και τη γη. Περιλαμβάνει και διαποτίζει όλη τη δημιουργία.

- Είναι το σημείο άφιξης και εκκίνησης κάθε δραστηριότητας της χριστιανικής κοινότητας και κάθε πιστού. Από τη θεία Λειτουργία είναι που πηγαινομε προς τον κόσμο, προς την προσωπική καθημερινή δραστηριότητα, με τη δέσμευση να ζήσομε αυτό που τελέσαμε (Λειτουργία - αποστολή - ιεραποστολική εργασία μέσα στον κόσμο).

Αλλά επίσης επιστρέφομε στη Λειτουργία, γεμάτη από την εργασία μας (Ευχαριστία, προσφορά και αίνος για όλα και με όσα κάναμε διά του Ιησού Χριστού).

- Είναι το κέντρο, ο κανόνας, το πρότυπο και η ύψιστη στιγμή κάθε προσευχής της Εκκλησίας και του κάθε χριστιανού.

- Είναι η **συνάντηση αγάπης**, εβδομαδιαία αλλά και καθημερινή αν είναι δυνατό, **με Εκείνον που έδωσε όλο τον εαυτό του για μας**.

- Είναι το ιερό Μυστήριο μέσα στο οποίο φανερώνεται και πραγματοποιείται το μυστήριο του Χριστού, το μυστήριο της Εκκλησίας, το ίδιο το μυστήριο του ανθρώπου, ο οποίος εκφράζει και πραγματοποιεί ολοκληρωμένα τον εαυτό του κατά τη θεία Λειτουργία.

- Η θ. Λειτουργία είναι τροφή, φως και δύναμη για την επίγεια πορεία μας, διεγείρει και τροφοδοτεί την επιθυμία μας για την αιώνια ζωή: τον παράδεισο.

Υπάρχει προσευχή ίση ή ανώτερη της θ. Λειτουργίας:

Απολύτως όχι! Η θεία Λειτουργία υπερβαίνει σε σπουδαιότητα τις άλλες προσευχές, ή μάλλον καμία άλλη ενέργεια της Εκκλησίας δεν είναι ίση σε αποτελεσματικότητα στο ίδιο επίπεδο και στον ίδιο βαθμό. Αυτή είναι ό,τι πολυτιμότερο έχει η Εκκλησία κατά την πορεία της ιστορίας της. Σ' αυτήν περικλείονται όλα τα πνευματικά αγαθά της Εκκλησίας.

Είναι υποχρεωτικό να συμμετέχει κανείς στη θ. Λειτουργία:

Οι χριστιανοί έχουν την υποχρέωση να συμμετέχουν στη θ. Λειτουργία κάθε Κυριακή και στις άλλες εορτές που χαρακτηρίζονται από υποχρέωση εκκλησιασμού, εκτός εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι (ασθένεια κλπ.). Όταν δεν υπάρχουν λόγοι σοβαροί, ο χριστιανός που δεν εκπληρώνει αυτή την υποχρέωση, διαπράττει θανάσιμο αμάρτημα.

Η Ευχαριστία της Κυριακής είναι «υπόθεση ταυτότητας», ή μάλλον μια ανάγκη, μια ζωτική υποχρέωση, την οποία κανείς δεν μπορεί να αποφεύγει.

Γιατί είναι υποχρεωτικό ακριβώς την Κυριακή:

Επειδή ο Ιησούς Χριστός αναστήθηκε «την πρώτη μέρα μετά το Σάββατο» (Λκ.24,1), την «Ημέρα του Ήλιου» όπως την ονόμαζαν οι αρχαίοι, και η οποία έπειτα ονομάστηκε «ημέρα του Κυρίου»: ΚΥΡΙΑΚΗ (βλ. Άγ. Ιουστίνος, Α' Απολογία, κεφ. 65/67).

Και η ανάσταση του Χριστού είναι το κεντρικό γεγονός ολόκληρης της ζωής του Χριστού και της χριστιανικής πίστεως. «Εάν ο Χριστός δεν αναστήθηκε, η πίστη μας είναι μάταιη», λέει ο απόστ. Παύλος (1 Κορ. 15,14).

Πώς αγιάζουμε την Κυριακή: («Θυμήσου να αγιάζεις την ημέρα του Κυρίου»)

- Συμμετέχοντας στη θ. Λειτουργία,
- και επιδιδόμενοι σ' εκείνες τις δραστηριότητες που επιτρέπουν:

- να λατρεύουμε το Θεό (περισσότερο χρόνο για προσωπική και οικογενειακή προσευχή, για συναντήσεις και ανάγνωση που προσφέρουν θρησκευτική εμπάθυνση, επίσκεψη στο Κοιμητήριο, κλπ.),
- να φροντίσουμε περισσότερο τη συζυγική, οικογενειακή και συγγενική ζωή,
- να εξασφαλίσουμε τη δίκαιη και υποχρεωτική ανάπαυση σώματος και πνεύματος,
- να αφοσιωθούμε σε έργα αγάπης, κυρίως στην εξυπηρέτηση αρρώστων, ηλικιωμένων, φτωχών.....

Ποια πρέπει να είναι η στάση μας απέναντι στη θ. Λειτουργία:

Η θ. Λειτουργία, γι' αυτό που είναι, απαιτεί από μας:

- μια μεγάλη πίστη («Μυστήριο πίστεως»), που μας κάνει να αντιλαμβανόμαστε τον πλούτο του μυστηρίου·
- μια συνεχή διαθεσιμότητα να εμβαθύνουμε, με την κατήχηση, αυτό που τελείται, έτσι ώστε να γίνει Ζωή μέσα στη ζωή μας·
- την απαιτούμενη μόρφωση, για να συμμετέχουμε περισσότερο συνειδητά, ενεργά και πληρέστερα στην τέλεση της θείας Ευχαριστίας·
- μια συμμετοχή χαρούμενη και κοινοτική· ακριβώς επειδή η θεία Λειτουργία έχει κοινοτικό χαρακτήρα, αποκτούν μεγάλη σπουδαιότητα:
 - οι διάλογοι μεταξύ του λειτουργού και της σύναξης,
 - τα άσματα: σημείο χαράς της καρδιάς: «Προσεύχεται διπλά, όποιος ψέλνει καλά»,
 - οι χειρονομίες και η στάση (όρθιοι, γονατιστοί, καθιστοί...), που εκφράζουν και διευκολύνουν την πρόθεση και τα εσωτερικά αισθήματα για συμμετοχή, τα οποία αποτελούν σημεία της ενότητας του πνεύματος όλων των παρόντων.
- μια αγνή συνείδηση: **μόνο όποιος είναι σε ειρήνη με το Θεό και τους αδελφούς**, συμμετέχει πλήρως και αποτελεσματικά (με όφελος) στη θ. Λειτουργία,
- μια συμμετοχή πλήρη· δηλαδή:
 - να φθάνει κανείς εγκαίρως για την έναρξη της θ. Λειτουργίας·
 - να συμμετέχει με προσοχή στο Λόγο του Θεού·

- να συμμετέχει στο συμπόσιο του Σώματος και του Αίματος του Χριστού («Λάβετε, φάγετε... πείτε όλοι»).

Συμμετέχοντας στη θ. Λειτουργία, πρέπει και να κοινωνάμε:

Είναι πολύ καλό, κάθε φορά που συμμετέχουν οι πιστοί στη θ. Λειτουργία, να κοινωνούν, να μεταλαμβάνουν. Μπορούν να κοινωνήσουν το πολύ δυο φορές την ημέρα.

Ποιος μπορεί να λάβει τη θεία Κοινωνία:

Μπορεί να λάβει τη θ. Κοινωνία κάθε Καθολικός που βρίσκεται στη Χάρη του Θεού, δηλαδή εκείνος που εξέτασε με προσοχή τη συνείδησή του και διαπίστωσε ότι δεν βρίσκεται σε θανάσιμη αμαρτία. Αν βρίσκεται σε κατάσταση θανάσιμης αμαρτίας και κοινωνήσει, θα διαπράξει ιεροσυλία: «Όποιος τρώει ανάξια τον άρτο και πίνει το ποτήριο του Κυρίου, θα είναι ένοχος του Σώματος και του Αίματος του Κυρίου... τρώει και πίνει την καταδίκη του» (1Κορ.11,27-29).

Πώς να πλησιάζει κανείς στη θεία Κοινωνία:

- Με σεβασμό: ακόμη και με τη στάση του σώματος (χειρονομίες και ενδυμασία αξιοπρεπείς) εκφράζεται ο σεβασμός, η επισιμότητα, η χαρά γι' αυτή τη συνάντηση με τον Κύριο·

- Με τη νηστεία τουλάχιστον μιας ώρας πριν από τη θ. Κοινωνία·

- Έχοντας συμμετάσχει στη θ. Λειτουργία από την αρχή και φροντίζοντας να ευχαριστεί τον Κύριο για τη μεγάλη Δωρεά που έλαβε, ακόμη και μετά τη θ. Λειτουργία, και στη διάρκεια της ημέρας και της εβδομάδας.

Γιατί είναι σημαντικό να σεβόμαστε τους λειτουργικούς κανόνες κατά τη θ. Λειτουργία:

Οι λειτουργικοί κανόνες:

- εκφράζουν και προστατεύουν τη θ. Λειτουργία η οποία, ως έργο του Χριστού-ιερέα και του σώματός του που είναι η Εκκλησία, αποτελεί την κατ' εξοχήν ιερή πράξη·

- επιτρέπουν να σεβόμαστε και να πραγματοποιούμε τον ενδόμυχο δεσμό μεταξύ ομολογίας και τέλεσης της Πίστεως, έτσι ώστε αυτό που τελούμε να εκφράζει αυτό που πιστεύουμε. Η θεία Λατρεία, πράγματι, είναι στενά δεμένη με

τις αρχές της διδασκαλίας. Η χρήση κειμένων και τελετών μη εγκεκριμένων, κάνει να εξασθενεί ή να χάνεται ο αναγκαίος δεσμός ανάμεσα στην προσευχή και την πίστη·

- είναι έκφραση του αυθεντικού εκκλησιαστικού αισθήματος· μέσω αυτών των κανόνων διέρχεται όλη η πίστη και η παράδοση της Εκκλησίας·

- Η θεία Λειτουργία δεν είναι ποτέ προσωπική ιδιοκτησία κανενός, ούτε του λειτουργού ούτε της κοινότητας μέσα στην οποία τελούνται τα ιερά Μυστήρια. Η υπακοή στους λειτουργικούς κανόνες πρέπει να εκτιμάται ως αντανάκλαση και μαρτυρία της μιας και παγκόσμιας Εκκλησίας, που καθίσταται παρούσα σε κάθε τέλεση της Ευχαριστίας·

- εγγυώνται την εγκυρότητα και την αξιοπρέπεια της λειτουργικής πράξης, και ταυτόχρονα το ότι «γίνεται παρών» ο Ιησούς Χριστός·

- οδηγούν στο να έχουμε τα ίδια αισθήματα του Χριστού, όπως εκφράζονται με τα λόγια και τις τελετές της λατρείας·

- εκφράζουν και εγγυώνται το «δικαίωμα» των πιστών για μια αξιοπρεπή ιεροτελεστία, και έτσι το δικαίωμά τους να την απαιτούν·

- εάν διαπιστώνονται αυθαιρεσίες και καταχρήσεις, οι πιστοί, με ειλικρίνεια και αγάπη, τις αναφέρουν στη νόμιμη αρχή (τον Επίσκοπο).

Τι ζημιά προκαλούν οι λειτουργικές καταχρήσεις:

Όχι μόνο παραμορφώνουν την ιεροτελεστία, αλλά δημιουργούν ανασφάλεια στη διδασκαλία, αμηχανία και σκανδαλισμό του λαού του Θεού. Η έλλειψη σεβασμού προς τους λειτουργικούς κανόνες συμβάλλει στο να σκιάζεται η ορθή πίστη και η καθολική διδασκαλία γι' αυτό το αξιοθαύμαστο Μυστήριο. Οι λειτουργικές καταχρήσεις δεν είναι έκφραση ελευθερίας, αλλά φανερώνουν μια επιφανειακή γνώση ή και άγνοια της μεγάλης βιβλικής και εκκλησιαστικής παράδοσης σχετικά με την Ευχαριστία, που εκφράζεται με αυτούς τους κανόνες.

Το ιερό αυτό Μυστήριο, που μας παραδόθηκε, είναι πάρα πολύ μεγάλο για να μπορεί κάποιος να το χειρίζεται

κατά βούληση, χωρίς να σέβεται τον ιερό χαρακτήρα και την παγκόσμια διάστασή του.

Τι έχουν πει ορισμένοι Άγιοι για την Ευχαριστία:

- «Εάν είστε το σώμα του Χριστού και τα μέλη του, τότε αυτό το μυστήριό σας κείται πάνω στην ευχαριστιακή Τράπεζα. Οφείλετε να είστε αυτό που βλέπετε, και να λαβαίνετε αυτό που είστε» (Άγ. Αυγουστίνος).

- «Μόνο η Εκκλησία μπορεί να προσφέρει στο Δημιουργό αυτή την αγνή προσφορά (την Ευχαριστία), προσφέροντάς του με ευχαριστίες όσα προέρχονται από τη δημιουργία του» (Άγ. Ειρηναίος).

- «Ο λόγος του Χριστού, που μπόρεσε να δημιουργήσει από το τίποτα αυτό που δεν υπήρχε, δεν μπορεί άραγε να μεταμορφώσει σε διαφορετική ουσία αυτό που υπάρχει;» (Άγ. Αμβρόσιος).

- «Η Ευχαριστία είναι σαν επιστέγασμα όλης της πνευματικής ζωής και ο σκοπός στον οποίο τείνουν όλα τα ιερά Μυστήρια» (Άγ. Θωμάς Ακινάτης).

Raffaello Martinelli, Εφημέριος της Βασιλικής των Αγ. Αμβροσίου και Καρόλου, στη Ρώμη

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Για εμβάθυνση του θέματος, ιδού μερικά επίσημα κείμενα:

- Παύλος 6ος, Πάπας: «Το Μυστήριο της πίστewος», 1965.

- Ιωάννης Παύλος Β΄:

• Το Κυριακό Δείπνο, 1980.

• Η Εκκλησία (γεννιέται) από την Ευχαριστία, 2003.

- Κατήχηση της Καθολικής Εκκλησίας, αρ. 1322-1419.

- Ρωμαϊκή Σύνοδος για τη θεία Λατρεία και τα Μυστήρια: «Το Μυστήριο της Λύτρωσης», 2004.

ΕΚΔΟΣΗ

«Ενοριακές Καμπάνες» - «Τηνιακά Μηνύματα»

Μάιος 2007